

Brusel 22. května 2025
(OR. en)

9305/25

POLCOM 100
COMER 82
UD 117
COHOM 81
DELECT 63

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	21. května 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	C(2025) 3066 final
Předmět:	NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) .../... ze dne 21.5.2025, kterým se mění nařízení (EU) 2019/125 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání

Delegace naleznou v příloze dokument C(2025) 3066 final.

Příloha: C(2025) 3066 final

V Bruselu dne 21.5.2025
C(2025) 3066 final

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) .../...

ze dne 21.5.2025,

kterým se mění nařízení (EU) 2019/125 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI AKTU V PŘENESENÉ PRAVOMOCI

Cílem nařízení (EU) 2019/125 (dále jen „nařízení“) o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání¹, je zabránit jednak trestu smrti a jednak mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání v zemích mimo EU.

Nařízení rozlišuje mezi:

- zbožím, které je ze své podstaty protiprávní a nemělo by s ním být obchodováno vůbec (příloha II), a
- zbožím, které může mít oprávněná použití, jako jsou zařízení sloužící k vymáhání práva (příloha III) a zboží pro terapeutické použití (příloha IV).

Obchodování se zbožím uvedeným v přílohách III a IV má podléhat účinné kontrole, je-li vyváženo z Evropské unie nebo přepravováno přes Evropskou unii nebo je-li dodáváno do třetí země v důsledku zprostředkovatelských služeb či technické pomoci.

Nařízení bylo navrženo jako „živý nástroj“ zahrnující mechanismy, které Evropskému parlamentu, Radě a Komisi umožňují společně reagovat na změny na mezinárodním trhu v oblasti bezpečnosti a v povaze použití a zneužívání zařízení sloužícího k vymáhání práva, jakož i řešit technologický vývoj v oblasti obchodu.

Seznam zboží popsany v nařízení musí zůstat aktuální, aby bylo možné jednak reagovat na změny na mezinárodním trhu v oblasti bezpečnosti, kde často dochází k technologickému a tržnímu vývoji, a jednak na změny ve využívání a zneužívání zařízení sloužící k vymáhání práva, jak je uvedeno ve zprávě Komise o přezkumu z roku 2020². Aby nařízení i nadále plnilo svůj účel, musí rovněž reagovat na nově se objevující trendy a výzvy zaznamenané v posledních letech, pokud jde o mučení a špatné zacházení mimo detenci v souvislosti s potlačováním pokojných protestů. V posledních letech donucovací orgány v některých zemích běžně zneužívají tzv. méně letální zbraně, včetně pepřového spreje, vodních děl a gumových projektilů k potlačování projevů nesouhlasu a umlčení pokojných demonstrantů, což přispívá k tomu, že se zvyšuje počet zraněných a usmrcených občanů. V některých částech světa jsou demonstranti stále častěji vystavováni nadměrnému, nezákonnému nebo zbytečnému použití síly³.

Stávající seznam zboží byl naposledy aktualizován nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2134 ze dne 23. listopadu 2016, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1236/2005 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání⁴.

Tento akt v přenesené pravomoci předkládá změny v seznamu zboží popsaneho v přílohách II a III. V příloze II je uvedeno zboží, které nemá *žádné jiné praktické využití* než k výkonu trestu smrti, mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. V

¹ Úř. věst. L 30, 31.1.2019, s. 1. Nařízení Rady (ES) č. 1236/2005 ze dne 27. června 2005 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání (Úř. věst. L 200, 30.7.2005, s. 1), bylo několikrát pozměněno a následně kodifikováno jako nařízení (EU) 2019/125.

² COM(2020) 343 final ze dne 30. července 2020.

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/protect-the-protest/>.

⁴ Úř. věst. L 338, 13.12.2016, s. 1.

příloze III je uvedeno zboží, které *by mohlo být* použito pro mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání:

zboží používané především pro účely vymáhání práva;

zboží, které vzhledem ke své konstrukci a technickým vlastnostem představuje značné riziko použití k mučení nebo jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Akt v přenesené pravomoci zakazuje zbraně, zařízení a vybavení rozptylující paralyzující nebo dráždivé chemické látky nebo některé související látky a související střelivo, které nejsou vhodné pro použití donucovacími orgány ke znehybnění lidí nebo pro účely potlačování nepokojů či vlastní ochrany. Akt v přenesené pravomoci dále zakazuje zboží, u něhož existuje vysoké riziko, že způsobí bolest či utrpení tak silné, že se může jednat o mučení nebo kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání.

Změny vycházejí především ze závěrů zprávy Komise z roku 2020, pokud jde o rozsah zboží⁵, z práce neformální skupiny odborníků Komise pro provádění nařízení, ze zpráv zvláštního zpravodaje OSN pro otázky mučení⁶ a organizací zabývajících se ochranou lidských práv, jakož i z příslušných mezinárodních norem v této oblasti⁷. Například Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězni (revidovaná v roce 2015 a označovaná jako Pravidla Nelsona Mandely) zakazují používání omezovacích nástrojů, které jsou ze své podstaty ponižující nebo bolestivé, neboť neplní žádný legitimní účel vymáhání práva, jehož nelze dosáhnout použitím standardních omezovacích prostředků na ruce a nohy, což vysvětluje zařazení spojených řetězů do přílohy II, zatímco dříve byly zahrnuty do přílohy III.

2. KONZULTACE PŘED PŘIJETÍM PRÁVNÍHO AKTU

V čl. 29 odst. 4 nařízení se stanoví, že „*[p]řed přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v Interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů*“⁸.

V 46. bodě odůvodnění nařízení se stanoví, že „*[j]e obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami uvedenými v Interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů*“.

V 48. bodě odůvodnění nařízení se dále stanoví, že „*[p]okud se Komise rozhodne vést se skupinou konzultace při přípravě aktů v přenesené pravomoci, měla by tak učinit v souladu se zásadami stanovenými v Interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů*“.

⁵ COM(2020) 343 final ze dne 30. července 2020.

⁶ Zvláštní zpravodaj OSN pro otázky mučení, „použití síly mimo detenci a zákaz mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání...“, dokument OSN A/72/178 ze dne 20. července 2017: „Jakékoli použití síly mimo detenci, které nesleduje zákonný účel (zásada legality) nebo které není nezbytné k dosažení zákonného účelu (zásada nezbytnosti) nebo které způsobuje nadměrnou újmu ve srovnání se sledovaným účelem (zásada přiměřenosti), je v rozporu se zavedenými mezinárodními právními zásadami upravujícími použití síly příslušníky donucovacích orgánů a představuje kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání.“

⁷ Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězni (Pravidla Nelsona Mandely), Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Pokyny týkající se méně letálních zbraní v oblasti vymáhání práva nebo Zásady OSN pro účinné vyšetřování a dokumentaci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (Istanbulský protokol).

⁸ [Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.](#)

V rámci přípravy tohoto aktu v přenesené pravomoci probíhaly rozsáhlé několikaměsíční konzultace s odborníky z vlád členských států prostřednictvím koordinační skupiny proti mučení, mimo jiné na zasedáních konaných ve dnech 23. listopadu 2023, 6. června 2024 a 5. prosince 2024.

Návrh aktu v přenesené pravomoci byl zveřejněn za účelem získání zpětné vazby od zúčastněných stran v období od 5. března 2025 do 2. dubna 2025.

Komise obdržela celkem šest příspěvků, z nichž tři pocházely od soukromých osob, dva od nevládních organizací a jeden od společnosti.

Celkově byla obdržena zpětná vazba kladná. Komise vzala na vědomí příspěvky od nevládních organizací, které vyjádřily podporu iniciativě Komise, jakož i návrhy na rozšíření oblasti působnosti nařízení, což bude projednáno v nadcházející zprávě o přezkumu nařízení proti mučení. Kromě toho vzala Komise na vědomí připomínky společnosti týkající se jednoho z bodů uvedených v příloze III a zabývala se jimi.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA AKTU V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI

Článek 24 nařízení stanoví, že „*Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 29 za účelem změny příloh I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII a IX*“ nařízení.

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) .../...

ze dne 21.5.2025,

kterým se mění nařízení (EU) 2019/125 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/125 ze dne 16. ledna 2019 o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání¹, a zejména na čl. 24 první pododstavec uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle nařízení (EU) 2019/125 je zakázán veškerý vývoz, dovoz a tranzit zboží uvedeného v příloze II bez ohledu na jeho původ. V příloze II je uvedeno zboží, které nemá žádné jiné praktické využití než k výkonu trestu smrti, mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.
- (2) Podle nařízení (EU) 2019/125 se pro veškerý vývoz zboží uvedeného v příloze III, bez ohledu na jeho původ, vyžaduje povolení. V příloze III je uvedeno zboží, které by mohlo být použito pro mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a sice zboží, které je především používáno pro účely vymáhání práva, a zboží, které vzhledem ke své konstrukci a technickým vlastnostem představuje značné riziko použití k mučení nebo jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.
- (3) Seznam zboží uvedený v přílohách II a III nařízení (EU) 2019/125 musí zůstat aktuální, aby bylo možné reagovat na změny na mezinárodním trhu v oblasti bezpečnosti, kde často dochází k technologickému a tržnímu vývoji, a na změny ve využívání a zneužívání zařízení sloužícího k vymáhání práva. Přílohy II a III nařízení (EU) 2019/125 by proto měly být odpovídajícím způsobem změněny. Za účelem snazšího vyhledávání odkazů pro příslušné orgány a hospodářské subjekty by měly být přílohy II a III uvedeného nařízení nahrazeny.
- (4) Článek 24 nařízení (EU) 2019/125 svěřuje Komisi v souladu s článkem 29 pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci, kterými se mění přílohy nařízení.
- (5) Nařízení (EU) 2019/125 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Příloha II nařízení (EU) 2019/125 se nahrazuje zněním uvedeným v příloze I tohoto nařízení.

¹ Úř. věst. L 30, 31.1.2019, s. 1.

Příloha III nařízení (EU) 2019/125 se nahrazuje zněním uvedeným v příloze II tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 21.5.2025

*Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN*